

Romológiai program rendőrdolgozóknak: Beszélgetés Geskó Sándorral, a Konzensus Alapítvány elnökével

A Konzensus Alapítvány, a Pest Megyei Rendőr-főkapitánysággal, és Pest Megye Önkormányzatával közös konzorciumban pályázatot nyújtott be, „Romológiai, cigány nyelvi és konfliktuskezelési képzés a Pest Megyei Rendőr-főkapitány munkatársai számára” címmel a PHARE és az OM által kiírt pályázaton. A pályázatot a konzorcium megnyerte, így mód nyílt különböző oktatási programok megvalósítására. A program a következő modulokból áll: - roma népismereti előadások, - alapszintű cigány nyelvoktatás, - középszintű cigány nyelvoktatás, - konfliktuskezelési készségfejlesztő tréning. A Konzensus Alapítvány munkájáról, valamint a programról beszélgetek Geskó Sándor elnök Úrral.

Mikor alakult a Konzensus Alapítvány és milyen céllal? Mivel foglalkoznak napi munkájuk során?

A mi nevünk tulajdonképpen Konzensus Mediátor Csoport. Ez azt jelenti, hogy egyrészt működünk alapítványi formában, valamint kft. formában is, ez az Euro Mediátor Kft. Az alapítvány hét éve, a kft. két éve működik, illetve tekint 1992-ben alakult. Az egyik legfőbb tevékenységünk a konfliktus kezelés tényleges helyzetekben. Számos olyan ügyben dolgoztunk már, ahol valamilyen helyi intézmények vagy csoportok között volt nézeteltérés. Ezek közül meglehetősen kiemelt szerepet tölt be a romák és a rendőrök közötti konfliktus. Ezek kezelésére általában a főkapitányoktól vagy a belügyminisztériumból kapunk felkérést. Jellemző, hogy ezeknek az eseteknek mindig van valamilyen valóság alapja, és mindig tapad hozzá valamilyen „legenda” is. Ilyenkor az egyik feladatunk a különböző téves információk helyreállítása, majd a meglévő érzelmi ellentétek kezelése. Emellett foglalkozunk még szervezetfejlesztéssel, képzési tréningprogramokkal. Illetve időnként dolgozunk nemzetközi programokban is, bár jobban szeretünk Magyarországon tevékenykedni, mert itt jól ismerjük a társadalmi hátteret, a helyi viszonyokat, és ezt a munkát jól csinálni csak így lehet.

Hogyan került az Alapítvány kapcsolatba a Pest Megyei Rendőr-főkapitánysággal?

Mi már korábban is csináltunk több olyan programot, ami a rendőrséggel volt kapcsolatos. Volt egy olyan, amely kifejezetten a rendőr-cigány konfliktusok kezeléséről szólt, ezt a Holland Külügyminisztérium támogatta. Minden megyei főkapitányságról három ember vett részt egy három napos tréningen, így természetesen Pest megyével is kapcsolatba kerülünk. Így amikor ez a pályázat kiírásra került, megkerestett minket a PMRFK Dánmegelőzési Osztályáról Fekete Péter r. százados Úr, hogy esetleg tudnánk-e ebben a dologban együttműködni. Végül közösen beadtuk a pályázatot, és megnyertük.

Mi a célja és miről fog szólni ez a romológiai program?

A program négy részből áll majd. Az első blokk a romológiai képzés, ami végül is cigány népismeretről szól majd. Szándékaink szerint szeretnénk ezeket az előadásokat minél érdekesebbé tenni. Filmeket vetíteni, meghívni olyan embereket, aki valamilyen karriert futottak be, művészeket, politikusokat is akár. Ennek az lenne a célja, hogy a rendőrök megismerkedjenek a cigány kultúrával. Az első ilyen tréninget 1996-ban csináltuk, ahol rendőri vezetők és roma vezetők vettek részt. Nagyon érdekes volt, mert először a „levélgő fűrésszel lehetett volna vágni”. Végül olyan jóba lettek az

emberek, hogy hajnal négy előtt nem fejeződtek be a beszélgetések. Mert egész egyszerűen mind a két csoport előítéletes volt, és aztán mindkettő azt mondta, hogy „lám-lám, hát még sem olyan a másik fél, mint amilyennek képzeltük”.

A második blokk egy nyelvi képzés lesz. A cigány lovári nyelvet tanulják majd azok, akik részt vesznek ebben a programban. Ennek is két része van, egy alapszintű képzés 160 fős részre, és egy középszintű nyelvi oktatás. Ennek az értelme az lenne, hogy egyrészt ha a rendőr a munkája során, egy feszült helyzetben tud néhány szót mondani annak az embernek a nyelven, akivel kapcsolatba kerül, akkor akár elkerülhetőek a félreértések is. A rendőrnek sem árt, ha érti, hogy mit beszélnek körülötte, mert így ezzel az is elkerülhető, hogy túlreagálja az eseményeket. Másrészt ma már különböző végzettségekhez, diplomákhoz előfeltétel a nyelvvizsga megléte. Így a rendőr egy nyelvtudás birtokába is jut, és arról szerez egy bizonyítványt is, amit fel is tud használni. A rendőri munka az folyamatos kapcsolatépítésről, kapcsolattartásról, kommunikációról szól, tehát ebben is sokat tud segíteni ez a képzés.

A harmadik blokk a konfliktuskezelés lesz. A résztvevők megtanulhatják, hogy általában milyen hozzáállások léteznek egy-egy helyzetben, valamint szeretnénk konkrét konfliktushelyzeteket is elemezni. Olyan megoldási

módokat fogunk kitalálni, amelyekkel ezek kezelhetők. Hiszen gyakran a legbanálisabb szituációkból kerekednek nézeteltérések. Például nemrég hívtak az egyik megyébe közvetíteni. Az eset úgy indult, hogy egy cigány férfi sétált az utcán, és arra ment egy rendőr százados civil ruhában, civil autóval. A rendőrség pont körözött egy olyan embert, akinek a személyleírása illett a férfira. Így lelassított az autóval a rendőr, és nézte, figyelte ezt a férfit, aki odaszólt neki, hogy „mit nézel...?”. Erre persze a rendőr is visszaszólt, majd szó szót követett, a rendőr igazoltatta a férfit, kihívta a járdőrket, s így tovább. Kialakult egy olyan helyzet, hogy a rendőrt fel is jelentették. Szerencsére végül egy szűk óra alatt sikerült közöttük békét teremteni, a feljelentést is visszavonták. Ebben az esetben is egy teljesen értelmetlen okból alakult ki vita, csak egy idő után már mindenki úgy érezte, hogy nem lehet meghátrálni. Ki lehet ebből lépni, ha az ember tudatosan gondolja végig azt, hogy hová is fejlődhet a szituáció.

A negyedik blokk még nem pontosan meghatározott. Terveink szerint más megyékből fogunk meghívni rendőri vezetőket egy kerek-asztal beszélgetésre, ahol a program tapasztalatait fogjuk velük megosztani.

Volt-e már korábban ilyen méretű képzés?

Olyan, ahol százas nagyságrendben vettek volna részt rendőrök, még soha nem volt. Azért is újdonság ez a program, mert itt nem a felsővezetőkre koncentrálunk, hanem a járdőrökre, körzeti megbízottakra, nyomozókra, középvezetőkre. Nem általánosságokat akarunk megfogalmazni. Azoknak, akik részt vesznek ezen a képzésen azt mondhatjuk a végén, hogy „Te már tudsz konfliktust kezelni, az ismereteid bővültek, a gondolkodásmódod megváltozott, így a cselekedeteidet másképpen kontrollálod, így nem kerülhetsz olyan helyzetbe, hogy ellened vizsgálat induljon, vagy kellemetlenül érezd magad egy intézkedés kapcsán. Jobbak lesznek a kapcsolataid, és ha egy ügyben nyomozol, könnyebben kaphatsz információt is.”

Milyen idő intervallumot fognak át ezek a kurzusok?

A program teljes időtartama 14 hónap, és szeptemberben indul a képzés.

Kik lesznek az előadók?

Lesznek roma és nem roma előadók is. De nem ez alapján kerültek kiválasztásra, hanem az volt a cél, hogy

olyan szakemberek legyenek, akik bevonhatók, mert jól képzettek.

Ön mit vár ettől a programtól?

Azt, hogy a konfliktus helyzetek száma csökkeni fog, illetve ha már kialakul, akkor abban a rendőr részéről egy olyan beavatkozás történjen, amivel az adott helyzet megnyugtatóan rendezhető. Ha egy szituációban legyőzöm a másikat, akkor az első adandó alkalommal vissza fog vágni, és ebből kialakul egy „háború”. A konfliktuskezelésben ezt úgy hívják, hogy vesztes-vesztes játszma. Egyszer volt egy olyan eset, hogy egy településen meggyilkoltak egy idős asszonyt, és a gyanúsított két roma férfi volt. Ennek kapcsán kialakult egy eszméletlenül cigányellenes hangulat a körzetben, amibe bizonyos mértékig a helyi körzeti megbízott is beszólt. A cigányokat kiküldte a kocsmából, a helyi roma teherfuvarozót nyolcszor igazoltatta egy nap, ami ugye jogszerű, de nem volt éppen indokolt. Így a romák között is borzasztóan nőtt a feszültség, hiszen ők meg úgy érezték, hogy nap mint nap zaklatva vannak. A helyzet úgy elmérgesedett, hogy fűös volt, hogy komoly következménye lesz ennek a kiéleződött helyzetnek. Így mi összehívtunk egy falugyűlést, ahol ott volt a megyei főkapitány, a városi kapitány, a helyi romák képviselője és a lakosság. A négy órás megbeszélést követően a faluban elcsitultak az indulatok attól, hogy szabályos keretek között ki tudták beszélni magukból ezt a dolgot. Ha ez nincs lehet, hogy a rendőrségnek egy újabb gyilkossági ügyben kell nyomozni, és itt jönnek be a képhez az érdekek, az emberi élet védelme, a munka, a statisztika.

Terveznek-e később további képzéseket?

Persze, rengeteg tervünk van. Nem akarjuk azt, hogy 14 hónap múlva lezárjuk a zárjelentést és kész. Ha lesz rá lehetőség, akkor mindenképpen. Valamint szívesen megismernénk ezt a programot az ország összes megyéjében is.

A Konszenzus Alapítvány kapcsolatban áll roma szervezetekkel?

Természetesen, sok roma szervezettel van kapcsolatunk. Én jelenleg a Romaügyi Államtitkárságnak és az Országos Cigány Önkormányzatnak vagyok a tanácsadója. Nagyon sok helyen ismernek már minket, hiszen különböző romaszervezeteknek is csináltunk már képzéseket, és ez a kapcsolat abszolút működik.

Bényi Mónika r. hadnagy